

*Остапенко Т.Г., кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
підприємств Національного авіаційного університету*

БЕБІ-ЕКОНОМІКА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

***Анотація.** У статті досліджується бєбі-економіка як фактор підвищення ефективності використання людського потенціалу в умовах глобалізації. Окремо розглядається процес формування бєбі-економіки як економічної поведінки дитини. Бєбі-економіка є складовою частиною наноекономіки, коли саме від виховання дитини починається виховання і навчання особистості, яка, у свою чергу, має потенціал для створення нанотехнологій. Бєбі-економіка є новою економічною категорією, яка передбачає процес соціалізації дитини через входження до глобалізованої економічної системи з використанням певних ресурсів, таких як природні дані дитини (спадковість), перетворення її на об'єкт освітньої системи в процесі виховання та навчання. Результат процесу соціалізації дитини – це одержання вмій та навичок для використання у дорослому житті в умовах активних глобальних процесів.*

***Ключові слова:** наноекономіка, бєбі-економіка, бєбі-спеціалізація, глобалізація, національна рамка кваліфікацій, компетенції*

Постановка проблеми. В умовах глобалізації визначаються чинники, які її формують. Такі чинники утворюються на різних рівнях світового господарства, а саме: мега-, макро-, мікро-, мезо- та нано-. Мегачинники це об'єктивні чинники міжнародного середовища, до яких відносять діяльність міжнародних економічних організацій та функціонування транснаціональних корпорацій. Макрочинники визначаються діяльністю держави як суб'єкта міжнародного економічного права. Мезорівень представлений діяльністю галузей та внутрішніх регіонів, а мікрорівень – діяльністю підприємств і організацій. Наночинник, до якого відносять екстремальний прояв мікрорівня, і саме активність людини як економічного об'єкта. Наночинник формує такий розділ економічної науки, як наноекономіка. Наноекономіка, у свою чергу, залежить від таких її складових, як бєбі-економіка (коли діяльність людини залежить від того, яким чином була вихована людина у дитячому віці); наноекономіка (людина, як основний агент економічної діяльності, від якого залежить ефективність реалізації економічної поведінки підприємств, галузей, держав та міжнародних організацій); економіка нанотехнологій (як аналіз діяльності людини, яка розробляє та впроваджує нанотехнології, як вінець самореалізації людини). Дана стаття присвячена одній зі складових наноекономіки – бєбі-економіці, яка розглядається як чинник глобалізації за умов ефективного використання людського потенціалу.

Мета статті – дослідити, як система виховання та навчання дитини впливає на використання людського потенціалу в умовах глобалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Г. Клейнер [4], російський вчений-економіст, визначив, що одним з підходів до розуміння наноекономіки є тлумачення особливостей її складової – бєбі-економіки. Годована Т.Л. [2] акцентує увагу на формуванні економічного мислення молодших школярів, які залучаються до азів економічної грамотності, в яких формується нове економічне мислення, знайомляться з навколишнім життям людей і тварин, їхніми потребами та способами їх задоволення, економічними законами, створюється

підґрунтя для подальшого вивчення економічних дисциплін в основній та старшій школі. В цьому разі бебі-економіку можна розглядати як економічну поведінку дитини.

Чигир О.М. [10] характеризує взаємодію в батьківській сім'ї як чинник спрямованості фінансової поведінки. Розвиваючи теорію П. Клайпа він виділяє такі напрями впливу сім'ї на фінансову поведінку: спрямованість на утримання грошей (скнарість); спрямованість на невиправдане витрачання (марнотратність); поміркованість, тобто категорія людей, які не мають очевидної спрямованості в той чи інший бік (ця категорія людей становить більшість). Зауважимо, що бебі-економіка також у формуванні свого дослідження має оперувати такими категоріями, як економічна поведінка та, зокрема, фінансова поведінка. Адже те, що набувається в малому віці стає основою плідного творчого життя у майбутньому дорослому житті.

Губеладзе І. [3] аналізує процес формування почуття власності у дошкільників у процесі економічної соціалізації. Слід наголосити, що бебі-економіка також базується на формуванні відчуття власності у дітей, адже у дорослому віці це сприятиме позитивному розвитку економічної поведінки і особистісної, і підприємницької, і державницької, і міжнародної. Губеладзе І. зазначає, що одним із найважливіших явищ, що характеризує економічну соціалізацію дошкільника, є наявне відчуття власності. Ще до того, як з'являються базові знання дитини про гроші, цінні речі, економічні явища, до того як вона навчається здійснювати елементарні операції та планувати витрати, виникає головне у цьому процесі утворення – почуття власності.

Методи дослідження. З метою оптимізації дослідження бебі-економіки в даній роботі були використані такі методи дослідження: дедукції, індукції, системний аналіз, структурний підхід, спостереження, порівняння тощо.

Виклад основного матеріалу. Аристотель визначав економіку як систему, що виготовляє блага для своїх громадян. Зауважимо, бебі-економіка є складовою економічної системи, яка поряд з використанням певних ресурсів (фізичних, природних, соціальних) в дитинстві, приводить до формування особистості, що, на основі творчої поведінки у дорослому віці, формує та виробляє блага на основі утворених знань та навичок. Таким чином, для бебі-економіки характерним є процес дорослішання та використання понятійно-термінологічного апарату вікової психології. Крім того, слід для дослідження бебі-економіки використовувати економічні категорії, оскільки бебі-економіка є складовою економічної науки.

Так, процес дорослішання передбачає перехід станів від новонародженої дитини, дошкільнятка, молодшого школяра, учня середньої школи та учня старшої школи. Відомо, що процес є переходом станів та явищ від простішого до складнішого, від меншого до більшого тощо. Процес передбачає використання певних ресурсів на вході та продукування певних благ на виході. Для бебі-економіки процес дорослішання передбачає процес формування економічної поведінки для вже дорослої людини; цей процес починається з використання певних ресурсів, а саме: внутрішніх чинників, які є природними. Такі ресурси використовуються для забезпечення формування активної економічної поведінки, до них слід віднести: спадковість, отриману від батьків; умови життя чи в сім'ї, чи у дитячому будинку; відчуття безпеки; можливість раннього навчання, зокрема садочки Монтесорі; соціалізація, яка залежить від раннього включення дитини до відносин із навколишнім світом; можливість займатися творчістю самостійно чи в групі; вплив зовнішніх чинників навколишнього середовища, зокрема економічної ситуації в країні і світі, політичні імперативи, правові колізії тощо.

Від впливу таких ресурсів залежить якість процесів їх перетворення на блага. Процесами перетворення ресурсів на активну економічну поведінку є процеси виховання та навчання. Так, навчання та виховання утворюють цілісне поняття освіти, яке є інтегральним педагогічним механізмом соціального розвитку індивіда. Саме через цей механізм суспільство реалізує прилучення його до здобутків власного виробництва, науки, культури з метою їх подальшого відтворення та розвитку [7].

Слід зазначити, що процес виховання у широкому розумінні є функцією суспільства, яка забезпечує його розвиток через передавання новим поколінням людей соціально-історичного досвіду попередніх поколінь відповідно до вимог часу. У вузькому розумінні виховання –

це процес свідомого, цілеспрямованого та систематичного формування особистості, який здійснюється в межах та під впливом соціальних інституцій (родини, виховних і навчальних закладів, установ культури, громадських організацій, засобів масової інформації тощо) з метою її підготовки до повсякденного життя та самореалізації у суспільстві, до життєдіяльності в різних сферах соціальної практики (професійно-трудової, сімейно-побутової, суспільно-політичної та культурної) та до виконання певних соціальних функцій, прийняття соціальних ролей. Таким чином, виховання передбачає формування особистості та її поведінки, ця поведінка може бути економічною, коли вищезазначені ресурси вже дитина перетворює на результат – навички та вміння, які формуються в процесі виховання та навчання. Дитина творить і в результаті такої творчості створюються певні поведінкові результати, адже самореалізація у суспільстві – оптимальний результат виховання та навчання у дитинстві.

Поряд із вихованням процесом формування економічної поведінки є процес навчання. Так, навчання – це специфічний вид діяльності, що його здійснює педагог, організатор педагогічного процесу, з метою передати учням у педагогічно опрацьованій формі дозовану частку певної науково-практичної інформації. По суті – це процес активної педагогічної взаємодії між тим, хто навчає, і тим, хто навчається. В результаті цього процесу в учня формуються певні знання, уміння та навички, а також загальні пізнавальні здібності. Різні вчені зазначають, що результатом виховання та навчання є процес соціалізації дитини.

З позиції соціальної педагогічної психології соціалізація – це процес входження індивіда до різноманітних соціальних груп на підставі засвоєння необхідних для інтеграції в їхню структуру видів і форм діяльності.

Зауважимо, що сьогодні стають цікавими специфічні особливості саме тих процесів, які задіяні в актах соціалізації в межах педагогічної взаємодії. Такі педагогічні процеси зумовлені активністю ряду факторів, які поділяються на п'ять груп:

- мегафактори (рівень глобалізації, участь та вплив на формування стандартів освіти, підприємництва, технологічних процесів та продуктів);
- макрофактори (актуальний рівень цивілізації, тип держави, суспільства);
- мезофактори (тип населення, його етнокультурні умови існування);
- мікрофактори (сім'я, навчальний заклад, позашкільні установи, причетні до виховання дитини, підприємства та установи);
- нанофактори (особистісні риси дитини та вплив їх на формування творчої особистості у дорослому віці).

Наголосимо, що соціалізація включає в себе не лише свідомі, контрольовані та цілеспрямовані впливи, а й стихійні, спонтанні процеси, які певним чином впливають на формування особистості. На підставі цього розрізняють процеси спрямованої та неспрямованої соціалізації, які диференціюються за критерієм наявності чи відсутності в суб'єкта організації впливу на дитину конкурентної мети виховання та її розвитку. Соціальні утворення, в межах яких організуються та здійснюються соціалізуючі впливи, називаються інститутами соціалізації. Частина з них, що спеціально створена суспільством для виховання та навчання підростаючого покоління, є агентами спрямованої соціалізації. Це навчально-виховні й освітні установи, спеціалізовані засоби масової інформації, громадські організації та фонди, статути яких передбачають роботу зі спеціалізації дітей та молоді. Слід зазначити, що до таких інститутів можна віднести і підприємницькі утворення, оскільки вони зацікавлені у висококваліфікованих фахівцях, відстеження яких відбувається з університетської та шкільної лави. Університети створюють разом з підприємствами бюро кар'єр, коли практики з перших курсів навчання організуються для студентів на різноманітних підприємницьких структурах, які ведуть студентів до старших курсів, беруть участь у написанні ними випускних робіт (бакалаврських та магістерських). А університети відстежують активних і перспективних абітурієнтів, які набувають знань і їх демонструють в межах Малих академій наук, національних та міжнародних олімпіад.

До інститутів соціалізації ми віднесемо і підприємницькі структури, оскільки ефективна робота на підприємстві є квінтесенцією і результатом бебі-економіки, а саме – наноекономікою.

Наноекономіка формується під впливом бебі-економіки, коли освітній процес формує професіонала, для якого головний мотив виховання та навчання – це самореалізація за допомогою творчого процесу. Звісно, є також і фахівці, що задовольняються нижчими рівнями мотивації у піраміді А. Маслоу (забезпечення життєдіяльності чи безпеки), але світ рухається, а економіки розвиваються й еволюціонують саме творчими особистостями, які в результаті створюють нанотехнології.

Різні вчені погоджуються з тезою про те, що діяльність є проявом економічної поведінки і результатом освітнього процесу (симбіозу виховання та навчання). Діяльність, яка призводить до самореалізації є творчість.

Немає нічого більш природного ніж створення – це і є творче виховання. Творче життя – це вибір. У звичайному житті творчість тренує здібності знаходити альтернативу та робити вибір, вирішувати проблеми та оцінювати результати. Дитина навчається широко мислити, що дуже стане у нагоді у дорослому житті. Творче виховання розвиває у дітей мислення та допомагає їм у майбутньому стати тими, хто змінить світ на краще.

Українські вчені визначають, що творчість – це цілеспрямована пошукова діяльність людини, результатом якої є щось якісно нове, яке вирізняється неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю [8]. За своєю цілеспрямованістю творчість поділяють на два основних види: духовна творчість і науково-технічна творчість. До першого належать результати художньої творчості, до другого – науково-технічної. Всі результати творчості об'єднуються під назвою інтелектуальна власність.

Звісно, першими виникають результати художньої творчості (малювання, аплікації, колажі, ліпка тощо), вони дозволяють створювати у майбутньому витвори науково-технічної творчості (нанотехнології зокрема).

У дитинстві творчість використовують і для того, щоб викладати такі ключові дисципліни, як читання, писання та математика. Психотерапевти стверджують, що творчість допомагає дитині пізнавати навколишній світ, навчає протистояти страху, а також пробуджує емоції. Художники впевнені, що мистецтво важливе як джерело краси, самовираження, а творчий процес є значимим сам для себе. Діти говорять, що творчість – це цікаво, що вона їм подобається. Батьки розповідають, що в домі всі зайняті справою і щасливі. Здібність до творчості все частіше називають одним з найбільш важливих факторів успіху як окремої особистості, так і підприємства і навіть людства [1, с. 14-15].

Творчість є життєво важливою. Якщо діти нею займаються, то стають успішними в усьому іншому.

Творчість – це ще й уміння нестандартно мислити, поєднувати незв'язані між собою ідеї. Вона допомагає вирішувати складні проблеми та здійснювати неймовірні відкриття. Творчість є необхідною для особистого успіху наших дітей.

Як стверджує Міжнародний дитячий художній фонд, «дослідження показують, що дитина, яка займається творчістю, стає оригінальною людиною, робить відкриття, впроваджує інновації та створює інтелектуальну власність. Все це – ключові ознаки особистого успіху та соціального успіху у двадцять першому столітті». Світу необхідно мати більше творчих дослідників, і їх талант має розвиватися.

В історичній ретроспективі творчий малюк створює нанотехнології, коли малює перший малюнок, чи формує чудовий колаж. Зауважимо, що творчість притаманна людині у будь-якій сфері діяльності – у промисловому чи сільськогосподарському виробництві, військовій справі, охороні здоров'я людей, лікуванні тварин, організації відпочинку та дозвілля тощо [9, с. 19-20].

Ці неспростовні істини наведено для того, щоб показати, що забезпечення своєї життєдіяльності люди все більше пов'язують із досягненнями розумової діяльності. Відомо, яку велику роль в історичному розвитку людства відіграють, наприклад, транспортні засоби. А для їх створення одних фізичних зусиль замало – тут уже потрібні зусилля розумові.

Сьогодні творча діяльність винахідників у будь-яких сферах життя базується на нанотехнологіях (зокрема і у виробництві автомобілів чи літаків). Зазначимо, що дослідник народжується у сім'ї, де приділяють великого значення творчому вихованню, дитина

соціалізується, змішуючи фарби чи мнучи пластилін, вона з молодих років співвідносить себе з невеликим колективом сім'ї, потім дитячого садочку, школи, ВНЗ та окремого підприємства. Завдання інститутів соціалізації сформувані дослідника з шкільної лави, коли вже у 7-му класі середньої загальноосвітньої школи необхідно враховувати національні та міжнародні рамки кваліфікацій.

Рамки кваліфікацій базуються на визначенні компетентностей. Компетентність визначається як здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особистісні якості.

Повноваження загальноосвітньої школи в системі кваліфікацій формальної освіти такі:

- створення інструментів оцінювання та визнання результатів навчання;
- орієнтація на Національну рамку кваліфікацій;
- рух не слідом, а назустріч освітнім змінам;
- переорієнтація навчально-виховного процесу відповідно до тих вимог, що стоять на часі;
- націленість на практичний результат, на вміння застосовувати знання в реальному житті.

Такі повноваження можуть сприяти не декларативному, а реальному перетворенню школи навчання у школу життя, що і потребує сьогоденне суспільство. Однією з вимог Національної рамки кваліфікацій є організація дослідно-експериментальної роботи на базі навчальних закладів.

Освітня практика країн Європи засвідчує, що в таких країнах, як Франція, Нідерланди, Шотландія, Англія, Швеція, Фінляндія, Норвегія, Данія та інших учні до 6-го класу навчання в загальноосвітній школі формально одержують однакову підготовку, а з 7-го класу навчання учень повинен визначитися у виборі свого професійного шляху [5, с. 114].

Рамка кваліфікацій передбачає ранню спеціалізацію учнів середніх шкіл. Таку спеціалізацію можна назвати «бебі-спеціалізація». Важливим аспектом ранньої спеціалізації є профілізація шкіл, коли одні школи є з математичним ухилом, інші – з мовним тощо. Проте, коли йдеться про 12-річну середню школу, то, напевне, учень має одержувати атестат зі спеціалізованими характеристиками. Показовим є приклад Італії, де діти навчаються у школі до 19 років, і виходять зі школи з професією, після чого можуть вільно працювати. Бебі-спеціалізація відбувається після 7-го класу середньої школи, а перехід у старшу школу (*superiore* – з італ. – вищій) передбачає вибір робітничої професії. По суті така система освіти передбачає, що професійно-технічна освіта є складовою середньої школи, коли учень обирає професію, закінчує інтегрований еквівалент українського училища, і може працювати, заробляючи на майбутнє навчання в університеті [6, с. 133-140].

Бебі-економіка завершується на університетській лаві, чи на робочій посаді на певному підприємстві. Оптимально, людина, яка творить, є продуктом освітньої системи тієї чи іншої країни. Бебі-спеціалізація починається в школі, а профілізація продовжується у ВНЗ. Вплив бебі-економіки на глобалізаційні процеси відбувається через механізми та форми університетської освіти в тій чи іншій країні. Болонський процес передбачає навчання протягом усього життя, тому і рамка кваліфікацій в межах загальноосвітніх шкіл, і корпоративні університети, які продовжують навчання сформованих фахівців на робочих місцях, доповнюють університетську освіту. Звісно, вища освіта є надбанням певного соціуму, вона є автентичною, проте міжнародні стандарти освіти (зокрема в межах Болонського процесу) забезпечують процес навчання у ВНЗ таким чином, щоб охопити всі існуючі інтелектуальні рішення у тих чи інших сферах життя міжнародного середовища.

Для таких країн, як Україна питання розвитку бебі-економіки є актуальним, оскільки у порівнянні з 1990-ми роками знижувалася народжуваність і з 2001 року вона почала поволі зростати. Експерти очікують на бебі-бум після закінчення військових дій на Сході країни. Звісно і для бебі-економіки є вихідні положення, такі як шлюб, сім'я, репродуктивний вік жінки та інші подібні обставини. Інститут шлюбу «похитнувся» протягом періоду незалежності нашої держави. Значна кількість осіб у фертильному віці живуть не у шлюбних відносинах. Крім того, збільшується кількість пенсіонерів, як показник старіння населення країни. Слід зазна-

чити, що українські жінки народжують пізніше, а саме після 27 років. Але західні регіони України відзначаються тим, що інститут сім'ї тут має релігійне та ментально-моральне значення, яке проявляється у тому, що в Рівненській, Закарпатській та Івано-Франківській областях народжуваність є найвищою в Україні. Східні регіони втрачають актуальність шлюбу та народжуваності дітей.

Ці чинники бебі-економіки визначають економічну поведінку дитини. Крім соціального інституту сім'ї, в Україні особливу увагу приділяли установам виховання та навчання. Так, у буремні 1990-ті роки скоротилася кількість дитячих садочків, що сьогодні проявляється у нестачі місць для діточок у яслах чи інших дошкільних навчальних закладах. Тому молоді батьки мають вирішувати питання перебування дитини вдома. У зв'язку з цим соціалізація дитини відбувається не оптимально. Школа в Україні є об'єктом постійних перетворень. Сьогодні стабілізація шкільної освіти відбувається в межах Болонського процесу, до якого Україна долучилася на початку 2000-х років. Українські школи мають певну автономію й базуються на загальних стандартах освіти. В Україні розробляється Національна рамка кваліфікацій, коли спеціалізація дитини має починатися з 7-го класу. Сьогодні економічна поведінка дитини має формуватися в середній школі і проявлятися в старших класах та ВНЗ. Етапи соціалізації, як мети бебі-економіки, мають проявлятися у дорослому житті індивіда. В Україні має бути сформований ланцюжок: батьки – сім'я – дошкільний навчальний заклад – школа – позашкільне навчання – ВНЗ – перше робоче місце – навчання протягом усього життя. Сьогодні для України актуальним є відокремлене існування окремих ланок даного ланцюга, і поєднати їх завдання для освітньої, економічної та інноваційної систем в Україні.

Висновки. Об'єктивний світ глобалізації є наслідком інтернаціоналізації різних аспектів економічного життя, зокрема системи економічного виховання та навчання, їх міжнародних особливостей (згадані дитячі садочки Монтесорі), наслідком формування компетенцій та життєвого використання знань та навичок із міжнародного середовища. Подальший обмін студентами між університетами різних країн, інтеграція освітніх планів та програм – це ознаки глобалізації та її людського чинника. Процес інтернаціоналізації освіти передбачає формування та використання бебі-економіки, коли дитина виховується та навчається так, щоб скласти у майбутньому конкуренцію подібним фахівцям із різних країн світу. Підприємці відстежують перспективних студентів ще з університетської лави за допомогою бюро кар'єр, а університети спостерігають за перспективними абітурієнтами в різних загальноосвітніх школах, починаючи з бебі-спеціалізації у 7-му класі (згідно з Національною рамкою кваліфікацій). А школи мають працювати з батьками та дошкільними закладами щодо ранньої підготовки науковців та провідних інженерів. Нанотехнології генеруються з народженням дитини та з формуванням її економічної поведінки. Вона, поряд з іншими вагомими чинниками, стає основою глобалізації інновацій та створення світової інноваційної системи.

Список використаної літератури

1. Ван'т Хал Джин. Творческое воспитание. Искусство и творчество в вашей семье / Джин Ван'т Хал; пер. с англ. Е. Куприяновой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2015. – 320 с.
2. Годована Т.Л. Формування економічного мислення молодших школярів / Т.Л. Годована [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.klasnaocinka.com.ua/uk/article/formuvanna-ekonomichnogo-myslennia-molodshikh-shk.html>
3. Губеладзе І. Формування почуття власності у дошкільників у процесі економічної соціалізації / І. Губеладзе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.search.ukr.net/?go=http%3A%2F%2Ffirbis-nbuv/261image_file_name%3DPDF%2FVnadps_2013_/18.pdf
4. Клейнер Г. Наноэкономика / Г. Клейнер // Вопросы экономики. – 2004. – №12. – С. 1-17.
5. Організатору інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі: методичний порадишник / Автори-упорядники: І.Н. Євтушенко, Ю.І. Завалевський, С.В. Кириленко, О.І. Кіян, К.В. Таранік-Ткачук. – К.: Чернівці: Букрек, 2014. – 420 с.

6. Остапенко Т.Г. Міжнародний обмін технологіями у формуванні конкурентних переваг національної економіки (на прикладі Італії): Монографія / Т.Г. Остапенко. – К.: Зовнішня торгівля, 2012. – 188 с.
7. Педагогічна психологія: навчальний-методичний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.subject.com.ua/psychology/pedagog_psychology/8.html
8. Підпригора О.А. Право інтелектуальної власності України / О.А. Підпригора. О.О. Підпригора. – Київ: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
9. Черевко Г.В. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / Г.В. Черевко. – К.: Знання, 2008. – 412 с.
10. Чигир О.М. Взаємодія в батьківській сім'ї як чинник спрямованості фінансової поведінки / О.М. Чигир [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.search.ukr.net/?go=http%3A%2Ffirbis-nbuiv/261image_file_name%3DPDF%2FVnadps_2013_/18.pdf

*Tetyana Ostapenko, Ph.D. in Economics,
Associate Professor of Foreign economic activity
of enterprises Department of National Aviation University*

BABY-ECONOMY AS A FACTOR OF EFFICIENCY INCREASE OF HUMAN POTENTIAL USING IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

***Abstract.** This article describes the research on baby-economy as a factor of efficiency increase of human potential using in global conditions. Separately it examines the process of baby-economy forming as a child's economic behavior. Baby-economy is a part of nano-economy when mainly from the child's upbringing training and education of personality starts, which in its turn has potential for creation of nano-technologies. Baby-economy is a new category which implies the process of socialization of a child through the entrance to globalized economic system using certain resources, such as natural peculiarities of a child (heredity), its transformation into the object of educational system in a process of upbringing and education. The result of the child-socialization process involves gaining competences and skills for using in adult life under the active global processes conditions.*

***Keywords:** nano-economy, baby-economy, baby-specialization, globalization, national framework of professional skills, competences.*

References

1. Van't Hal, Dzhin. Tvorcheskoe vospitanie. Iskustvo i tvorchestvo v vashey seme / Dzhin Van't Hal; per. s angl. E. Kupriyanovoy. – М.: Mann, Ivanov i Ferber, 2015. – 320 s.
2. Godovana T.L. Formuvannya ekonomichnogo mislennya molodshih shkolyariv [Elektronniy resurs] / T.L. Godovana. – Rezhim dostupu: <http://www.klasnaocinka.com.ua/uk/article/formuvanna-ekonomichnogo-myslennia-molodshikh-shk.html>
3. Gubeladze I. Formuvannya pochuttya vlasnosti u doshkilnikiv u protsesi ekonomichnoyi sotsializatsiyi. / I. Gubeladze. [Elektronniy resurs] – Rezhim dostupu: http://www.search.ukr.net/?go=http%3A%2Ffirbis-nbuiv/261image_file_name=PDF/Vnadps_2013_/18.pdf
4. Kleyner G. Nanoekonomika / G. Kleyner. // Voprosyi ekonomiki. – 2004. – № 12. – S. 1-17.
5. Organizatoru innovatsiyanoi diyalnosti ta dosiIdno-eksperimentalnoyi roboti u zagalnoosvitnomu navchalnomu zakladi: metodichniy poradnik / Avtori-uporyadniki: I.N. Evtushenko, Y.I. Zavalevskiy, S.V. Kirilenko, O.I. KIyan, K.V. Taranik-Tkachuk. – К.: Chernivtsi: Bukrek, 2014. – 420 s.
6. Ostapenko T.G. Mizhnarodniy obmin tehnologiyami u formuvanni konkurentnih perevag natsionalnoyi ekonomiki (na prikladi Italiyi): MonografIya / T.G. Ostapenko. – К.: Zovnishnya torgivlya, 2012. – 188 s.
7. Pedagogichna psihologiya: navchalniy-metodichniy posibnik. [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.subject.com.ua/psychology/pedagog_psychology/8.html

8. Pidoprigora O.A. Pravo Intelektualnoyi vlasnosti Ukrayini / O.A. Pidoprigora. O.O. Pidoprigora. – K.: Yurinkom Inter, 1998. – 336 s.
9. Cherevko G.V. Intelektualna vlasnist: Navch. posib./ G.V. Cherevko. – K.: Znannya, 2008. – 412 s.
10. Chigir O.M. Vzaemodiya v batkivskiy sim'yi yak chinnik spryamovanosti finansovoyi povedinki / O.M. Chigir [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu:hhttp://www.search.ukr.net/?go=http%3A%2Ffirbis-nbuiv/261image_file_name%3DPDF%2FVnadps_2013_/18.pdf

*Остапенко Т.Г., кандидат экономических наук,
доцент кафедры менеджмента внешнеэкономической деятельности
предприятий Национального авиационного университета*

БЕБИ-ЭКОНОМИКА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Аннотация. В статье исследуется беби-экономика как фактор повышения эффективности использования человеческого потенциала в условиях глобализации. Отдельно рассматривается процесс формирования беби-экономики как экономического поведения ребёнка. Беби-экономика является составной частью наноэкономики, когда именно от воспитания ребёнка начинается воспитание и обучение индивидуальности, которая, в свою очередь, имеет потенциал для создания нанотехнологий. Беби-экономика является новой экономической категорией, которая предусматривает процесс социализации ребёнка, путём вхождения в глобализированную экономическую систему с использованием определенных ресурсов, таких как естественные данные ребенка (наследственность), преобразование его в объект образовательной системы в процессе воспитания и обучения. Результат процесса социализации ребёнка – получение умений и навыков для использования во взрослой жизни в условиях активных глобальных процессов.

Ключевые слова: наноэкономика, беби-экономика, беби-специализация, глобализация, национальная рамка квалификаций, компетенции.